

TERMİK SANTRAL GÜNDEMİ

TEMMUZ 2019

HAZIRLAYAN: EKİN SAKİN

 Ekoloji
Kolektifi

TERMİK SANTRAL GÜNDEMİ

TEMMUZ 2019

HAZIRLAYAN: EKİN SAKİN

EK Ekoloji
Kolektifi

TERMİK SANTRAL GÜNDEMİ TEMMUZ 2019

Hazırlayan: Ekin Sakin
Yayınlayan: Ekoloji Kolektifi Derneđi
Yayın Tarihi: Eylül 2019
Tasarım Konsept: Ahmet Öđüt
Tasarım Uygulama: Ceket Medya
Kategori: Bülten

Ekoloji
Kolektifi

EKOLOJİ KOLEKTİFİ DERNEĞİ

📍 Nergiz Sokak No: 2/5 Çankaya/Ankara

☎ +90 (312) 425 77 64 ✉ iletisim@ekolojikolektifi.org

🌐 ekolojikolektifi.org 🐦 @ekolojikolektif 📘 ekoloji.kolektifi

TERMİK SANTRAL GÜNDEMİ TEMMUZ 2019

TEMMUZ AYI TERMİK SANTRAL GÜNDEMİ

Türkiye’de ve Dünya’da Enerji Politikası, Politik Demeçler, Termik Karşıtı Mücadeleler, Kararlar ve İzin Süreçleri, Kazalar, Kirlilik ve Etkiler başlıklarında, termik santral gündemine ilişkin Nisan ayında yayınlanan haberleri derledik.

TÜRKİYE’DE VE DÜNYA’DA ENERJİ POLİTİKASI

Enerji Bakanlığı kömür madenlerindeki önlemlerden şikayetçi¹

Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı’nın 2019-2023 yıllarını kapsayan stratejik plan raporunda, geçmiş planların değerlendirmesi yapıldı. Soma ve Ermenek’te yaşanan katliamlar için “2014 yılında Soma ve Ermenek’te meydana gelen elim yeraltı kömür madenciliği kazaları sonrasında yapılan kanuni düzenlemelerle yeraltı üretim maliyetleri bir anda artmış ve sektör açısından durgun bir sürecin başlamasına neden olmuştur. Öngörülemeyen kazalar ve buna bağlı olarak yapılan kanuni değişikliklerden dolayı, plan hedeflerinde önemli sapmalar meydana gelmiştir” ifadeleri yer aldı.

Linyit Mayıs’ta en çok üretilen katı yakıt oldu²

Türkiye İstatistik Enstitüsü verilerine göre, 2019 yılı Mayıs ayında katı yakıtlarda en fazla üretim ve teslimat linyitte gerçekleşti. Mayıs ayında 6 milyon 804 bin 714 ton linyit üretilirken, 6 milyon 381 bin 187 ton linyit teslim edildi. Linyit teslimatının %88’i termik santrallere ve %7,4’ü demir-çelik haricindeki sanayiye yapıldı. Diğer katı yakıtların 2019 yılı Mayıs ayı toplam satılabilir üretim miktarlarına bakıldığında taşkömürünün 109 bin 907 ton, ve taşkömürü kokunun 379 bin 823 ton; teslimat miktarlarına bakıldığında ise taşkömürünün 2 milyon 150 bin 343 ton, ve taşkömürü kokunun 398 bin 760 ton olarak gerçekleştiği görüldü.

¹ <https://yesilgazete.org/blog/2019/07/25/enerji-bakanligi-komur-madenlerindeki-onlemlerden-sikayetci/>

² <https://www.enerjigunlugu.net/liniyit-mayista-en-cok-uretilen-kati-yakit-oldu-33496h.htm>

Üretilen katı yakıtların teslimatları karşılama oranı %5,1 ile en düşük taşkömüründe gerçekleşti. Bu oran taşkömürü kokunda %95,3 iken linyitte %106,6 olarak hesaplandı. Taşkömürü ve linyit teslimatı en fazla termik santrallere yapıldı. Katı yakıtların teslimat yerlerine göre dağılımı incelendiğinde taşkömürü teslimatının %52'si termik santrallere, %24,5'i kok tesislerine, %8'i demir-çelik haricindeki sanayiye yapıldı. Taşkömürü kokunun ise %95'i demir-çelik sanayine sevk edildi.

Dünya Şu Ana Kadarki En Sıcak Haziran'ı Yaşadı³

Copernicus Gözlem Programı geçtiğimiz ayın Avrupa ve dünya için şimdiye kadar kayıtlara geçen en sıcak Haziran ayı olduğunu bildirdi. Rapora göre 2019 yılının Haziran ayı daha önce kaydedilen en sıcak Haziran ayından iki derece daha fazla.

BHP karbon salımını azaltacak⁴

Dünyanın en büyük madencilik şirketlerinden Avustralyalı BHP, kendi operasyonlarından kaynaklı emisyonu azaltmak için gelecek 5 yılda 400 milyon dolar yatırım yapacağını duyurdu. BHP CEO'su Andrew Mackenzie yaptığı açıklamada, iklim değişikliği ile mücadele için yatırım programı çerçevesinde karbon salımını azaltacak teknolojilere yatırım yapacaklarını vurguladı.

Enerji sektörü her zamankinden fazla CO₂ yayıyor⁵

İngiltere merkezli petrol şirketi BP yayınladığı son raporunda, adım adım yaklaşan küresel iklim felaketini önlemek için sürdürülebilir enerji bileşiminin artmasına ihtiyaç duyulduğuna ve son dönemde bu alandaki gelişmelerin yavaşladığına dikkat çekildi. BP'nin yıllık Dünya Enerjisinin İstatistiksel Görünümü 2019'a göre, enerji sektörü küresel bazda her zamankinden daha fazla CO₂ yaymakta.

Buna göre toplam sera gazı emisyonları 2018 yılında % 2 oranında arttı. Elektrik sektöründe emisyonlar % 2,7 oranında artarak son yedi yılın en yüksek düzeyine çıktı. Bunun en büyük nedeni ise iklim değişikliği nedeniyle yaşanan alışılmadık derecede sıcak veya soğuk havanın enerji talebini artırmasıydı.

Almanya'nın Kömürü Yürürlükten Kaldırma Planı 2019 Sonunda Hazır Olacak⁶

3 Temmuz Çarşamba günü, Almanya Ekonomi ve Teknoloji Bakanlığı kömürü yürürlükten kaldırmayı planlayan yasal strateji planını yayınladı. Hangi linyit santrallarının ne zaman kapatılacağına dair müzakereleri başlatan strateji planına göre, kömüre dair taslak bir yasa sonbaharda hazırlanacak. 2019 yılının sonunda ise anlaşmaya göre, 2038 yılına kadar Almanya'nın kömürü tamamen bırakacağı öngörülüyor. Ancak Alman Yeşiller Partisi bu konuya eleştirel yaklaşıyor. Yeşiller milletvekili Oliver Krische, "Ekonomi bakanlığının strateji programı oldukça yavaş ilerliyor. Altmaier işleri bir şekilde 'yavaşlatıyor'" diyor ve ekliyor "Altmaier'in, kömür komisyonu raporunun yayınlanmasından altı ay sonra uygulamaya yönelik bir program sunması bile başlı başına bir yenilgi işaretidir.

3 <http://bianet.org/bianet/iklim-krizi/210090-dunya-su-ana-kadarki-en-sicak-haziran-i-yasadi>

4 <https://www.enerjigunlugu.net/bhp-karbon-salimini-azaltacak-33403h.htm>

5 <https://www.enerjigunlugu.net/enerji-sektoru-her-zamankinden-fazla-co2-yayiyor-33290h.htm>

6 <https://www.iklimhaber.org/almanyanin-komuru-yururlukten-kaldirma-plan-2019-sonunda-hazir-olacak/>

ABD Senatosu'nda karbon vergisi hazırlığı⁷

ABD'de 2 Demokrat Senatör, iklim değişikliğinin önüne geçilmesi amacıyla, fosil yakıtlardan bir harç alınması ve buradan gelen gelirin büyük bölümünün düşük ve orta gelirli Amerikalılara aktarılmasına yönelik bir yasa tasarısını Senato'ya sunmaya hazırlanıyorlar.

Senatör Chris Cohen ve Senatör Dianne Feinstein tarafından yapılan açıklamaya göre, sunulan yasa tasarısı ile getirilecek karbon vergisi 2020 yılında yürürlüğe girecek ve 10 yılda 2,5 trilyon dolar gelir sağlayacak. Yasa tasarısı elde edilen gelirin yüzde 70'inin yılda 130 bin dolardan az kazanan ailelere aktarılmasını, geri kalan kısmın enerji altyapısı, fosil yakıtlar için çalışan işçilerin istihdamın sürdürülmesi ile araştırma ve geliştirme için harcanmasını öngörüyor.

Merkel'den iklim için karbon fiyatına destek⁸

Almanya Başbakanı Angela Merkel, 2030 için belirlenen çevre hedeflerinin yakalanmasında zorlanılan ortamda, karbon salım fiyatlarının hedeflerin yakalanılmasını teşvik edici olmasını desteklediğini söyledi. Merkel, "Karbon fiyatlaması yoluyla inovasyon teşvik edilebilir, özendirilebilir" diye konuştu.

Merkel ayrıca, çevre hedeflerinin yakalanması için bir paketin hükümet tarafından Eylül ayında açıklanacağını da duyurdu.

İngiltere karbon vergisine Kasım'da başlayacak⁹

Büyük Britanya hükümeti, Avrupa Birliği'nden planlandığı gibi 31 Ekim'de ayrılmaları ve anlaşmasız bir ayrılık yaşanması halinde enerji santralleri ve şirketlerin karbon salımlarının vergilendirilmesine 4 Kasım'dan itibaren başlayacağını duyurdu.

Karbon salım vergisi 2016 için ton başına 16 GBP olarak belirlendi. Bu vergi, anlaşmasız ayrılık durumunda Avrupa Emisyon Ticaret Sistemi'nde (ETS) öngörülen vergilerin yerini alacak. Britanya, AB'den bir anlaşma ile ayrılması halinde ise 2020 yılı so¹⁰nuna kadar ETS içinde kalmayı öngörüyor.

Çin'den 3 yeni kömür projesine onay¹¹

Çin Ulusal Enerji İdaresi (NEA) Shanxi ve İç Moğolistan bölgelerinde 3 yeni kömür madeni kurulmasına onay verdi. Kurulacak 3 yeni madenin toplam kapasiteleri 27 milyon ton olacak. 3 kömür madeni için toplam 18,22 milyar yuan (2,65 milyar dolar) yatırım yapılacak.

NEA, yıl başından bu yana toplam 28 kömür madenine onay verdi ve bunların toplam kapasiteleri 141,1 milyon ton.

7 <https://www.enerjigunlugu.net/abd-senatosunda-karbon-vergisi-hazirligi-33433h.htm>

8 <https://www.enerjigunlugu.net/merkelden-iklim-icin-karbon-fiyatina-destek-33348h.htm>

9 <https://www.enerjigunlugu.net/ingiltere-karbon-vergisine-kasimda-baslayacak-33270h.htm>

10 <https://www.enerjigunlugu.net/linyit-mayista-en-cok-uretilen-kati-yakit-oldu-33496h.htm>

11 <https://www.enerjigunlugu.net/cinden-3-yeni-komur-projesine-onay-33269h.htm>

POLİTİK DEMEÇLER

***Vali Demirtaş Yumurtalık'ta kurulacak termik santralin inşaatını inceledi*¹²**

Adana Valisi Mahmut Demirtaş ve Osmaniye Valisi Ömer Faruk Coşkun, Yumurtalık ilçesinde kurulacak olan Emba Hunutlu Termik Santralinde yapılan çalışmalarını değerlendirmek üzere firma yetkilileri ile bir araya geldi. 1320 MW kurulu güce sahip, yılda 10.5 milyar KWh elektrik üretecek Emba Hunutlu Termik Santrali inşaatında gelinen aşamanın detayları ile alındığı toplantıda bir değerlendirmede bulunan Vali Demirtaş; kazı, dolgu, yol ve altyapı çalışmaları tamamlanan santralin faaliyete geçmesiyle başta Adana olmak üzere, bölge ekonomisine ve ülkenin kalkınmasına büyük katkılar sağlanacağını kaydetti. Yumurtalık bölgesinin tarihine ve doğal güzelliklerine zarar vermeden, en son teknolojiye uygun inşa edilen santralin çevre dostu olacağını belirten Vali Demirtaş; soğutma boruları döşenen ve fore kazık faaliyetlerine başlanan santralin bir an önce işlerlik kazanması için iş birliği içinde çalışmanın önemine değindi. Yapımı devam eden Emba Hunutlu Termik Santrali, tamamlandığında yılda 10.5 milyar kilovat elektrik üretecek.¹³

***Öztunç: "Santraller, geri dönüşü olmayan tahribata yol açtı"*¹⁴**

Cumhuriyet Halk Partisi (CHP) Parti Meclisi Üyesi ve Kahramanmaraş Milletvekili Ali Öztunç, yaklaşık 35 yıldır filtresiz çalışan ve özel sektöre devredilen; çevreye yaydığı kül ve havaya salınan zehirli gazlar nedeniyle gündemden düşmeyen Afşin-Elbistan A Termik Santrali'yle ilgili Meclis Araştırması talebinde bulundu.

***Mahir Ünal'dan santrallerle ilgili filtre açıklaması*¹⁵**

AK Parti Genel Başkan Yardımcısı Mahir Ünal, Afşin Belediyesini ziyaret etti. Ünal, 1997 yılında özelleştirilen ve bir süre önce başka bir şirkete devredilen Afşin-Elbistan A Termik Santrali'nin filtre zorunluluğunun bir an önce yerine getirilmesi için gerekli çalışmaları yaptıklarını vurgulayarak, filtresiz çalıştırıldığı iddiasına ilişkin "Konunun hassasiyetinin farkındayız. Burada tek bir vatandaşımızın bile çevre kirliliğinden zarar görmesine bizim rızamızın olması söz konusu olamaz." diye konuştu.

***Aydın, Orhaneli Termik Santrali'ni meclise taşıdı*¹⁶**

1992 yılında Orhaneli'de kurularak faaliyete geçen Orhaneli Termik Santrali'nin vatandaşların sağlığını ve çevreyi bozacak şekilde üretim yaptığını öne süren CHP Bursa Milletvekili Erkan Aydın, bölge halkından gelen şikayetleri TBMM gündemine taşıdı.

Erkan Aydın, 22 Haziran 2015 tarihinde özel şirkete devredilen santralin baca filtrelerinin çalıştırılmadığının gözlemlendiğini savunarak Çevre ve Şehircilik Bakanı Murat Kurum'a önerge verdi. Uludağ Üniversitesi Halk Sağlığı Anabilim Dalı'nın ve Bursa Tabip Odası'nın yaptığı incelemeler sonucunda bölgede kanser oranlarının arttığına ve bölge tarımının olumsuz etkilenmesine dikkat çeken Aydın, şirketin maliyet nedeniyle yeniden santralin filtrelerini devre dışı bıraktığı ve herhangi bir denetim yapılmadığı iddialarını dile getirdi.

¹² <https://www.cnnturk.com/yerel-haberler/adana/merkez/vali-demirtas-yumurtalikta-kurulacak-termik-santralin-insaatini-inceledi-1030552>

¹³ <https://www.sondakika.com/haber/haber-embahunutlu-termik-santrali-yilda-10-5-milyar-12278542/>

¹⁴ <http://www.elbistaninsesi.com/guncel/oztunc-santraller-geri-donusu-olmayan-tahribata-yol-acti-h63551.html>

¹⁵ <https://www.elbistanolay.com/haber/2864580/mahir-unaldan-santrallerle-ilgili-filtre-aciklamasi>

¹⁶ <https://www.dunya.com/yurttan-haberler/aydin-orhaneli-termik-santralini-meclise-tasidi-haberi-449661>

TBB: Termik santrallere çevre yükümlülüğünden 3 yıl muafiyet getiriliyor¹⁷

Türkiye Barolar Birliği Çevre ve Kent Hukuku Komisyonu tarafından yapılan açıklamada torba yasa ile termik santrallere çevre yükümlülüğünden 3 yıl muafiyet getirilmek istendiği belirtildi. Komisyon daha önce Meclis gündemine getirilen ancak tepkiler ve seçim nedeniyle geri çekilen termik santrallere çevre yükümlülüğünden muafiyetin 3 yıl uzatılmasının 'vergi kanunu' adı altında sunulan torba yasa ile tekrar Meclis gündemine getirildiğini bildirdi. Daha önceki teklifte muafiyet uzatması 2 yıl ile sınırlıydı.

"Gelir Vergisi Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun" başlıklı kanun teklifi 08.07.2019 tarihinde torba yasa hazırlanarak TBMM Başkanlığı'na sunuldu. Otuz iki maddelik "Gelir Vergisi Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun" teklifi genel gerekçesinde, düzenlemenin çoğunu oluşturan vergi ile ilgili teklifler hakkında açıklama yapıldıktan sonra "ülkemin enerji ihtiyacının karşılanmasında önemi yer tutan yenilenebilir enerji kullanılan büyük ölçekli projeler için düzenlemeler hayata geçirilmektedir" denildi.

Komisyon tarafından yapılan açıklamada içinde "enerji" geçen bir düzenlemenin, özellikle bugünlerde gündeme getirilmesinin pek de hayra alamet sayılmayacağı belirtilerek "Zira, TBB Çevre ve Kent Hukuku Komisyonu olarak başından bu yana karşı çıktığımız 'özelleştirilen termik santrallerin çevre yükümlülüklerinden muaf tutulmasına' dair düzenlemede şirketlere tanınan süre 31.12.2019 tarihi itibarıyla sona ermektedir ve bilindiği kadarıyla enerji şirketleri çevre yükümlülüklerini yerine getirmek için herhangi bir adım atmamışlardır. Bu durumda ya bu santraller kapatılacak -ki kapatılmalıdır- ya da yeni bir yasal düzenleme ile toplum ve ülke yararları hiçe sayılıp Anayasa Mahkemesi kararı çiğnenerek şirketlere yeni bir süre verilecektir" denildi.

¹⁷ <https://www.evrensel.net/haber/382802/tbb-termik-santrallere-cevre-yukumlulugunden-3-yil-muafiyet-getiriliyor>

TERMİK KARŞITI MÜCADELELER

“Kömürsüz Muğla İçin” Direniş: Tüm Gezegen Ödüyor¹⁸

Milas'ta “Kömürsüz Muğla İçin” sloganıyla bir araya gelen halk, bölgeyi yaşanmaz hale getiren linyit madenleri ve termik santrallere karşı birlikte mücadele kararı aldı. Muğla Çevre Platformu'nun (MUÇEP) çağrısıyla gerçekleşen “Kömürsüz Muğla İçin” etkinliğine Muğla Büyükşehir Belediyesi, Milas Belediyesi, Milas Kent Konseyi ile sivil toplum kuruluşları Tema Muğla Temsilciliği, Avrupa İklim Ağı ve 350 Türkiye destek verdi. Milas merkezden ve çevre köylerinden 300'den fazla kişinin katılımıyla gerçekleşen etkinlikte kömürün yarattığı ekolojik tahribat ve maliyetler üzerinde durularak fosil yakıtlara karşı çözüm önerileri tartışıldı.

Kahramanmaraş'ta termik santral eylemi¹⁹

Kahramanmaraş'ta, Elbistan A Termik Santrali'nin hemen yanı başında bulunan mahalle sakinleri, 'zehir solumak istemiyoruz' diyerek, santrale filtre takılmasını ya da mahallelerinin taşınması için yürüyüş düzenledi.

Kurulduğu günden bugüne kadar baca gazı filtre sistemi olmadan çalışan ve bir süre önce de özel sektöre devredilen Afşin-Elbistan A Termik Santrali'nin bacalarından atmosfere yayılan kül ve diğer gazlar nedeniyle bölgedeki hemen her evden bir kanser hastası olduğunu ileri süren Çoğulhan, Alemdar, Çomudüz mahalle sakinleri, tesisin daha çevreci bir yapıya büründürülmesi ya da mahallelerinin taşınması talebiyle yürüyüş düzenledi.

İnternette Kamusal Veriye Ulaşma Rehberi ücretsiz olarak yayında²⁰

Gazeteci Elif İnce'nin hazırladığı İnternette Kamusal Verilere Ulaşma Rehberi²¹, Ekoloji Kolektifi tarafından yayımlandı. Bu rehber kamusal verilere ulaşmak isteyen yurttaşların işini kolaylaştırmak için hazırlandı. Rehberde anlatılan kaynakları kullanarak herhangi bir vatandaş bir 'şirketin ortaklarını ve sermayesini, bir ihalenin hangi şirkete ne kadar tutara verildiğini, bir termik santralin lisans başvurusunun durumunu, yaşadıkları ilin güncel hava kalitesi değerlerini, fay hatlarının yerlerini, belediyesinin neye bütçe ayırdığını, civarında korunan doğal alanlar ve tescilli kültür varlıklarını, hatta en yakındaki anıt ağacın yerini, yaşını ve türünü' öğrenebiliyor.

¹⁸ <http://bianet.org/bianet/iklim-krizi/210951-komursuz-mugla-icin-direnis-tum-gezegen-oduyor>

¹⁹ <https://www.haberler.com/kahramanmaras-ta-termik-santral-eylemi-12261265-haberi/>

²⁰ <https://www.yesilist.com/internette-kamusal-veriye-ulasma-rehberi-ucretsiz-olarak-yayinda/>

²¹ <http://ekolojikolektifi.org/wp-content/uploads/2019/07/kvur-ei-EBOOK.pdf>

KARARLAR VE İZİN SÜREÇLERİ

Kangal Termik Santrali için kömür üretimi arttırılacak²²

Yaklaşık 900 bin lira değerindeki proje kapsamında yılda 8.226.000 ton kömür cevherinin açık işletme yöntemiyle üretimi yapılmakta olan alanda değişiklik yapılmadan üretim miktarı yılda 13.500.000 tona (kömür miktarı) çıkarılacak.

Proje ile 14,4 yıl boyunca yılda yaklaşık 13.500.000 ton kömürün tamamı açık işletme basamaklandırma yöntemi ile delme- patlatma yöntemi ile çıkarılarak, stok alanlarında depolanmasının ardından 8.226.000 ton/yıl kömür yakma kapasiteli Kangal Termik Santrali'ne gönderilecek.

Yel Enerji Çan II Termik'e kömür tedarikini arttıracak²³

Yel Enerji Elektrik Üretim A.Ş., Çanakkale İli, Bayramiç İlçesi, Yeniköy Mevkiinde bulunan 17517 numaralı Kömür İşletme İzinli ruhsat sahasını 6,4 kat arttırarak işletmeyi planlıyor. Şirket kömür işleme ruhsatlı sahasını 72,69 hektardan 462,14 hektara çıkartacak.

Yaklaşık 8 milyon lira bedelli proje kapsamında 300.000 ton/yıl üretim yapılacak. İşletme ömrü 18 yıl olacak şekilde planlanan projede üretilecek kömür Çan II Termik Santrali'nde yakılacak.

Yatağan'da iki köy varlık mücadelesi veriyor²⁴

Yatağan Termik Santali'ne kömür sağlamak için Bereket Enerji şirketi tarafından işletilen kömür ocağı rezervleri tükendi. Bunun ardından hazırlanan yeraltı kömür işletmeciliği projesi için 'ÇED gerekli değil' kararı çıktı. Karar büyük tepkiye neden oldu.

Muğla Yatağan'daki Turgut ve Hacıbayramlar köyleri yakınlarında planlanan yeraltı kömür işletmeciliği projesi için "ÇED gerekli değil" kararı verildi. Kararın ardından başlayan dava süreci devam ederken eski adı Lagina olan ve antik kent özelliği taşıyan Turgut köyü yok olma tehlikesiyle karşı karşıya.

Elbistan'da yapılmak istenen termik santralin ÇED raporu 2. kez durduruldu²⁵

Anadolu A.Ş. tarafından Elbistan'ın Küçük Yapalak Köyü'nde yapılmak istenen Elbistan Termik Santrali Entegre Tesisleri'nin ÇED raporu ikinci kez durduruldu. Çevre köyleri, doğal yapıyı ve tarım alanlarını tehdit eden termik santral için, şehir merkezine de yakın olması sebebiyle kent hayatını da olumsuz yönde etkileyeceği aktarıldı.

22 <https://www.enerjigunlugu.net/kangal-termik-santrali-icin-komur-uretimi-arttirilacak-33177h.htm>

23 <https://www.enerjigunlugu.net/yel-enerji-can-ii-termike-komur-tedarigini-arttiracak-33246h.htm>

24 <https://haber.sol.org.tr/turkiye/yataganda-iki-koy-varlik-mucadelesi-veriyor-267444>

25 <https://www.elbistanolay.com/haber/2918199/elbistanda-yapilmak-istenen-termik-santralin-ced-raporu-2-kez-durduruldu>

Bölgedeki gelişmeleri yakından takip eden Hayatı ve Doğayı Koruma Platformu, ÇED sürecinin bölge gerçekleriyle uyuşmadığını belirterek basın açıklamasında bulundu; “2 kere durdurulan ve bir kere ek süre alınan bu ÇED raporunun sıkıntılı olduğu herkesim tarafından bilinmektedir. Bu nedenle bu ÇED raporu normal bir şekilde iptal edilmelidir. Aksi halde platform olarak her türlü hukuksal yola başvurarak haklarımızı savunacağımızın bilinmesini istiyoruz.”

Tekirdağ'da Yapılacak 'Termik Santral'in Proje Süreci Sonlandırıldı'²⁶

Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanı Fatih Dönmez, Tekirdağ'a kurulması planlanan Termik Santral projesi ile ilgili ÇED başvuru dosyasının çekildiği ve projenin sonlandırıldığını belirtti. Konuya yönelik meclise verilen bir soru önergesinde tartışmalara son noktayı koyan Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanı Fatih Dönmez, projenin iptal olduğunun bilgisini teyit etti.

Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanı Fatih Dönmez konuyla ilgili verdiği yanıtta şunları söyledi: “Söz konusu maden sahası ile ilgili gerçekleştirilen teknik etütlerin ön fizibilite değerlendirmeleri neticesinde sahanın teknik ve ekonomik açıdan yatırıma açılması uygun bulunmadığından çevresel etki değerlendirme çalışmalarına yönelik hazırlanan ÇED başvuru dosyası çekilmiş ve proje süreci sonlandırılmıştır.” ifadelerini kullandı.

Kömürlü Termik Santral'e verilen hülle lisans iptal edildi²⁷

Ceyhan Tunaş Kömürlü Termik Santraline Enerji Piyasası Düzenleme Kurulu'nun (EPDK) verdiği hülle lisansı iptal edildi. Av. İsmail Hakkı Atal, Tunaş'ın lisansının iptali için Ankara 6. İdare Mahkemesi'nde açtıkları davayı kazandıklarını duyurdu:“Bölgesel olarak halk sağlığını tehdit eden, küresel ölçekte insanlığın geleceğini tehdit eden iklim değişikliğinin sebeplerinden olan, doğa ve insanlık düşmanı termik santrallerden birisinden daha ülkemiz ve insanlık alemi kurtulmuştur” dedi.Atal, 2011 yılında Doğu Akdeniz Bölgesinde lisans verilen 8 termik santralin lisans iptali için Danıştay 13. Dairede açtıkları davalardan sonra; Danıştay İdari Dava Daireleri Kurulunun çeşitli tarihlerde “bölgede planlanan ve çalışan termik santrallerin tamamının kümülatif etkisinin hesaplanması gerektiği” yönündeki kararlarından sonra bölgedeki tüm termik santrallerin kümülatif etkisi nedeniyle iptal edilmesi gerektiğini ifade etti.

Yatağan'ın içme suyu termik santrale tahsis edildi²⁸

Yatağan ve çevresindeki birçok köyün tarım alanlarını, tarihsel dokusunu, sosyal yaşamını geri dönüşümsüz bir şekilde bozan termik santral şimdi de ilçeye içme suyu sağlayan Dipsiz Kaynağını almak için DSİ ile protokol imzaladı. DSİ 21. Bölge Müdürlüğü ve Yatağan termik santrali A.Ş. arasında imzalanan protokol termik santralin proses suyu ihtiyacının karşılanması için Nebiköy sınırları içindeki Dipsiz kaynaklarından 10 yıl süreyle 650 lt/sn su kullanacak. Kaynaktaki suyu, su sulama mevsiminde 1000 lt/sn olması durumunda kullanabilecek olan şirket protokole göre suyu başka bir amaçla değerlendiremeyecek.

Protokolde dikkat çeken bir başka rakam ise Yatağan ve çevresine verilen su miktarı il ilgili. Protokole göre Yatağan ilçe merkezi ve çevre yerleşim birimlerinin içme-kullanma suyu ihtiyacı için tahsis edilen 50 l/sn suyun yetersiz kalması durumunda Dipsiz kaynaklarından öncelikli olarak içme-kullanma suyu ihtiyacının karşılanacağı belirtiliyor. Yani Yatağan ve çevresinin içme kullanma suyunun 13 katı termik santralin kullanımına tahsis edilmiş durumda. Ayrıca protokole tahsis edilen suyun ücretlendirilmesine dair herhangi bir vurgu da bulunmuyor. Şirket, 10 yıl sonra da suyu kullanmak istediğinde kiralama süresinin bitimine 6 ay kala DSİ'ye başvurarak süre uzatımı isteyebilecek.

²⁶ <https://www.enerjigazetesi.ist/tekirdagda-yapilacak-termik-santralin-proje-sureci-sonlandirildi/>

²⁷ <https://www.evrensel.net/haber/383708/komurlu-termik-santrale-verilen-hulle-lisans-iptal-edildi>

²⁸ <https://www.evrensel.net/haber/383924/yataganin-icme-suyu-termik-santrale-tahsis-edildi>

Çanakkale Yenice'de kömür üretilecek²⁹

Kömür İşletmeleri A.Ş. tarafından, Çanakkale İli, Yenice İlçesi, Hıdırlar Köyü mülki sınırlarında 900 bin lira değerindeki proje kapsamında 200707209 ruhsat numarası ile 10 yıl süreli İşletme Ruhsatı verilen 1230 hektarlık sahanın yaklaşık 28 hektarlık kısmında yeraltı (kapalı) ocak işlemeciliği yöntemi ile kömür üretilecek. Sahadan yılda 30.000 ton kömür üretilmesi planlanıyor.

Edirne Keşan'da linyit üretilecek³⁰

Yaklaşık 521 bin lira değerindeki proje kapsamında açık ocak işletme yöntemiyle elde edilecek kömür, faaliyet sahibine ait 100.000 ton/yıl üretim kapasiteli Kömür Kırma-Elemente-Paketleme Tesisine boyutlandırılmak üzere nakledilecek.

²⁹ <https://www.enerjigunlugu.net/canakkale-yenicede-komur-uretilecek-33082h.htm>

³⁰ <https://www.enerjigunlugu.net/edirne-kesanda-linyit-uretilecek-33058h.htm>

KAZALAR, KİRLİLİK VE ETKİLER

Rusya’da termik santralde yangın: 11 yaralı³¹

Rusya’nın başkenti Moskova’da, termik elektrik santralinde gaz borusunun patlaması sonucu yangın çıktı. Rusya Acil Durumlar Bakanlığı yetkilileri, Moskova’nın Mıtışçı bölgesindeki “Severnaya” santralinde çıkan yangında 11 kişinin yaralandığını açıkladı.

‘Silopi Termik Santrali 511 kişinin ölümüne neden oldu’³²

Ciner Grubu’na ait Silopi Termik Santrali’nin son üç yılda 511 kişinin ölümüne neden olduğu ileri sürüldü. Konuyu meclis gündemine taşıyan HDP Şırnak Milletvekili Hüseyin Kaçmaz, bölgedeki termik santralin 11 bin kişinin engelli olmasına da neden olduğunu öne sürdü.

Mezopotamya Ajansı’nın haberine göre, Kaçmaz, Türkiye İstatistik Kurumu’nun (TÜİK) 2018 yılı Ölüm İstatistikleri’ne göre, bebek ölüm hızının en yüksek olduğu üçüncü il, binde 14,5 oranıyla Şırnak olduğunu ifade etti. Bölgede son yıllarda kanser ve kalp hastalıklarının arttığı da belirtiliyor. İki yıl önce yakalandığı kanser hastalığına ilçedeki termik santralden yayılan zehirli gazların neden olduğunu savunan 20 yaşındaki Silopili genç Melik Kayar, hastalıktan kaynaklı dışarıya dahi çıkmadığını söyledi. Kayar, santrale karşı “Çok geç olmadan sesimizi yükseltmeliyiz” dedi.³³

Kütahya Termik santralin bacasından çıkan yoğun dumana tepki³⁴

Tavşanlı’ya bağlı Tunçbilek beldesinde bulunan termik santral bacasından çıkan yoğun duman, Köprübaşı Mahallesi’nde günlük yaşamı olumsuz etkiliyor. Mahallede oturanlar yoğun dumanın hava kirliliğine neden olduğunu ifade ederek çözüm bulunmasını istedi. Aynı termik santralden emekli olan ve Köprübaşı Mahallesi’nde oturan Mehmet Akman (60), santrale karşı olmadıklarını, ancak baca dumanına çözüm bulunmasını istediklerini belirterek, 2018 yılına kadar bu derece hava kirliliği olmadı. Evimizin önleri her yer toz toprak doluyor. Bizler termik santralinin kapanmasını istemiyoruz, ancak bu kirliliğin giderileceği bir çaresinin olduğunu düşünüyoruz. Büyüklerimizden bunun bir çaresinin bulunmasını istiyoruz. Her gün buradaki duman ve ses bizleri rahatsız ediyor. Bir yere gidecek durumumuzda yok, çocuk çocuk nefes alamayacak duruma geldik. Amacımız şikayetçi olmak değil bir çözüm bulunmasını istiyoruz dedi.

³¹ <https://www.ensonhaber.com/rusyada-termik-santralde-yangin-11-yarali.html>

³² <https://haber.sol.org.tr/turkiye/silopi-termik-santrali-511-kisinin-olumune-neden-oldu-266637>

³³ <https://www.evrensel.net/haber/383197/silopide-termik-santral-kanser-riski-saciyor-sesimizi-yukseltmeliyiz>

³⁴ <https://www.haberler.com/kutahya-termik-santralin-bacasindan-cikan-yogun-12229854-haberi/>

Yatağan, Yeniköy ve Kemerköy termik santrallerinin bedeli: 45 binin üzerinde erken ölüm, havaya salınan 360 milyon ton karbondioksit!³⁵

Yatağan, Yeniköy ve Kemerköy Termik Santralleri'nin ekolojik, toplumsal, ekonomik bedellerini ele alan "Kömürün Gerçek Bedeli - Muğla Raporu"³⁶ yayımlandı. Avrupa İklim Ağı'nın desteğiyle hazırlanan rapora göre, üç termik santral ve onlara yakıt sağlayan linyit madenleri yalnızca son bir yılda 280 erken ölüme 300'ün üzerinde kişinin hastaneye yatmasına, 61.300 iş günü kaybına neden oldu. Termik santrallerin insan sağlığına 1982-2017 yılları arasındaki maliyeti ise 45 binin üzerinde erken ölüm, 46 bine yakın kişinin hastaneye yatması ve 12 milyon iş günü kaybı oldu. Santraller, bu şekilde çalışmaya devam etmeleri halinde 2043 yılına kadar, 5270 erken ölüme 5600 kişinin hastaneye yatmasına 1 milyondan fazla iş günü kaybına neden olacaklar.

Deniz Gümüşel ve Elif Gündüzyeli imzalı raporda, termik santrallerin küresel ısınmaya olan etkilerine de değinilerek "Türkiye'nin kömürden elektrik üretimi sonucu yıllık olarak atmosfere saldığı karbondioksitin ortalama yüzde 15'inin Yatağan, Yeniköy ve Kemerköy termik santrallerinden kaynaklandığı" bilgisi paylaşıldı.

Termik santrallerin vatandaşa ekonomik bir yük olduğu vurgulanan raporda "Muğla'nın eski ve kirli üç termik santraline sağlanan yüklü devlet teşvik ve desteklerinin bedeli, doğrudan vergi ödeyicisi olan ve elektrik faturası ödeyen yurttaşlara yansıyor" denildi.

Yatağan Termik Santrali'nde ölen işçiler anıldı³⁷

Yatağan Termik Enerji Üretim A.Ş.'ye ait termik santralde, geçen yıl 19 Temmuz'da santrale kömür taşıyan bant sisteminin çökmesi sonucu göçük altında kalan ve uzun uğraşlar sonucu cansız bedenlerine ulaşılana Sezgin Kılıç ve Seray Şimşek, ölüm yıl dönümünde aileleri ve çalışma arkadaşları tarafından anıldı.

35 <https://t24.com.tr/haber/yatagan-yenikoy-ve-kemerkoy-termik-santralleri-nin-bedeli-45-binin-uzerinde-erken-olum-hava-ya-salinar-360-milyon-ton-karbondioksit,832289>

36 <http://www.caneurope.org/docman/coal-phase-out/3553-koemuerven-gercek-bedeli-mugla/file>
<http://komurungercekbedeli.org/>

37 <https://www.evrensel.net/haber/383298/yatagan-termik-santralinde-olen-isciler-anildi>

📍 Nergiz Sokak No: 2/5 Çankaya/Ankara 📞 +90 (312) 425 77 64

✉ iletisim@ekolojikolektifi.org 🌐 ekolojikolektifi.org 🐦 [@ekolojikolektif](https://twitter.com/ekolojikolektif) 📘 [ekoloji.kolektifi](https://www.facebook.com/ekoloji.kolektifi)

📍 Nergiz Sokak No: 2/5 Çankaya/Ankara 📞 +90 (312) 425 77 64

✉ iletisim@ekolojikolektifi.org 🌐 ekolojikolektifi.org 🐦 [@ekolojikolektif](https://twitter.com/ekolojikolektif) 📘 [ekoloji.kolektifi](https://www.facebook.com/ekoloji.kolektifi)